

PERIÒDICH IMPARCIAL, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NUMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15.

Avuy comensa la publicació, en folletí, de la preciosa comedia

UN MATRIMONIO POLÍTICO

escrita en castellà per un autor català de fama, com ho fou lo Sr. D. Eduardo Vidal Valenciano.

Ab motiu de la dimissió de 'l Sr. Sanz Escartín, ha estat nomenat Governador civil de aquesta provincia l' Excm. Sr. D. Joseph Dorda qui 's troba ja en nostra capital y ha prés possessió de 'l seu important destino.

Personalment hem tingut ocasió de despedirnos de 'l primer d' aqueixos distingits senyors y saludar á 'l segon que ve destinat á ocupar en Barcelona 'l difícil càrrech de representant de 'l govern de la nació. Desitjem que 'l Sr. Dorda estigui sempre á la altura de la missió que li ha confiat lo govern y tenim fonament per créuer que será tal com desitjem. Quant altra cosa no, 'ns ho feria pensar la resposta donada per ell á 'l Sr. Alcalde quant aquet se va presentar á donarli la benvinguda presidint una Comissió de 'l Ajuntament. Lo Sr. Martínez Domingo ab molt bon acert va manifestarli que 'ls catalans estíem Catalunya volent sempre la unitat de la patria espanyola, y 'l nou Governador va deixar compèndrer que á las pocas horas de trovarse entre nosaltres y de haver parlat ab difarents personalitats, habia pogut cerciorarse de que realment en lo tocant á las verdaderas ideas de patria, s' exageraba llastimosament fora de Catalunya lo qu' és verdader anhel de 'ls catalans.

Aqueixa franca manifestació ha de véuerla encara mes comprobada 'l Sr. Governador á mida que coneixerá per sí mateix, no sols á 'ls personatjes mes ó menys encumbrats é influents que 'l visitin, sino á altras personas de diferents classes y posició social, que li donarán ocasió de saber que aquí, á 'l costat de 'l amor á la regió hi ha sempre 'l amor á Espanya, y que precisament perque Espanya va malament ab lo sistema centralisador, és lo motiu de aspirar á 'l triufo de las justas opiniones regionalistas; aixó és, de aquellas que prediquem desde molts anys en nostras columnas, ó sia las que volen gran á Catalunya junt ab la grandesa de Espanya entera.

Las erradas prédicas de 'l catalanisma exaltat han demostrat que ab la doctrina de la exageració no 's va en lloch de profit y que lo únich que 's consegueix és pérdrer la llibertat y perjudicar á la regió.

Los fets ho proban; y per lo tant, és hora de obrir la

vista y de que 's fassi la propaganda en lo sentit de 'l veritable sentit comú.

Per nostra part no hem de variar: sostenim lo de sempre, y no creyem veure 'ns privats de continuar nostra tasca en favor de 'l benestar de 'l Principat, agermanat—com diem cada dia—ab la regeneració de tot Espanya.

Conseqüents ab la anterior manifestació, no deixarem de esforsarnos per nostra part en procurar que la classe mes numerosa de Catalunya, la que treballa y paga... y calla; aquella que, com tenim dit, és lo nirvi mes resistent de 'l cos social, dongui senyals de son valer y mostri la voluntat de la opinió pública.

Tothom que 'ns ajudi en nostra tasca ferá un bè á la patria.

Creym de 'l cas fer aqueixas manifestacions perque pugui apreciarlas lo nou Governador.

LA DIRECCIÓ.

MERCANTILISME

Anem á tractar un assumpto molt delicat: perque, com, segons veurá 'l lector, se relaciona ab actes referents á la premsa periódica, potsè algú creurá que, tota vegada que formem part de aqueixa premsa, semblant circumstancia 'ns pót privar de mirar la qüestió ab la imparcialitat y serenitat de criteri convenients per fer las oportunas apreciacions ab lo desinterés necessari.

No será aixís per cert: acostumem á pesar molt nostras paraulas sempre ans de expressar ab ellas lo pensament, y ab major motiu ho ferem ara, á fi de que 's veji que la passió no 'ns pren lo coneixement.

Per altra part, en l' assumpto á que hem de donar avuy la preferencia, tenim la ventatja de poder fer lo pró y 'l contra; puig si avuy formem en las filas de 'l periodisme, avans y durant molts anys haviam pertenescut á la classe d' empresaris d' espectacles públichs.

Vol dir això que coneixem la cara y la creu de la medalla.

Anem, donchs, á 'l cas.

Es una costúm establerta que las empresas de teatro guardin á la premsa certes consideracions que per altra part li tenen també las autoritats, las corporacions oficials, sian de caràcter públich ó particular, y com li concedeix en general tothom que sab que 'l periodisme és una forsa poderosa y un de 'ls elements socials indispensables en la vida moderna.

En efecte; 'l periodisme és considerat (no sempre ab prou motiu) com la veu de la opinió en general, y és sens dupte quant menos la veu de una part de la opinió.

Per' que puga enterarse de 'ls assumptos interessants se li franquejan las portas de las oficinas públicas, se li destinan llocs especials en las sessions de 'ls municipis y en actes de importancia, se la convida á molts altres á 'ls quals convè donar publicitat, y se li remetien noticias de diversa classe per' que arribin á coneixement de la multitud.

Semblant conducta observada respecte á la premsa periódica, permet establir relacions ventajosas entre 'ls lectors de 'ls diaris y revistes y las entitats ó particulars que saben guardar á la opinió general la deferencia merescuda.

Las empresas de 'ls teatros no deixan de observar generalment aqueixa regla de conducta, y envían á 'ls periódichs bitllets de invitació y fins los hi cedeixen localitat determinada, á fi de que 'ls periodistas parlin de las representacions y fassin la crítica de las obras y judicis respecte á las condicions ó qualitats de 'ls artistes.

Tenim, donchs, sentat que las empresas de teatros segueixen la corrent, y desd' ara afirmem que molts d' ellas, per no dir totes, á 'l concedir *pases* á la premsa ho fan ab verdadera satisfacció y creyent donar una mostra de galanteria y deferencia á las redaccions: mes clar, asseguem (perque 'ns consta) que á 'l designar localitats á 'ls diaris y á 'l enviar las tarjetas de convit per' la temporada, consideran á la premsa y desitjan que aqueixa á 'l ocupar-se de las obras y de 'ls artistes y de la gestió de las propias empresas, siga justiciera sempre, encara que alguna vegada hagi de censurar en compte de tributar alabansas. En una paraula; no creuen regalarli l' import material de la butaca y la entrada; no entenen obsequiarla cedintli de franch lo que 'ls concurrents han de satisfer abonantse ó anant á la taquilla, sino que ab tal conducta volen demostrar l' alt concepte que 'ls mereix una institució que tenen per respectable; es dir, no li regalan sis rals ó vuyt, ó deu ó vint ó mes: li signifcan la estima en que tenen la opinió de 'l crítich ó de 'l que en compliment de una honrosa comanda va á presenciar las funcions.

Aqueixa alta idea que 'l periodista té de las empresas és considerada en general, particularment quant se ha de censurar en lloch de alabar.

Pero las empresas de teatro tenen de tréurer profit de las funcions, porque són entitats ó particu-

lars que á 'l cap y á la fi realisan un negoci encara que en ell hi entri l' art com un de 'ls elements principals. De manera, que si las empresas haguessin de destinar localitat determinada á cada una de las publicacions de la capital, avuy que n' hi ha tantas n' haurían de senyalar un número massa crescut y per lo tant en determinats días podrian sufrir un perjudici material, y per evitarlo s' ha de fer una diferencia establint que no tots tingan localitat reservada, y facilitant á alguns únicament bitllet d' entrada qu' és lo propiament anomenat *pase*.

Ab aquet medi may la premsa causa perjudici material á l' empresari y aquet demostra per la seva part aquella galanteria y consideració de que hem parlat.

Pero hi ha empresas que prenent lo rave per las fullas ó la A per la B ó á la premsa per lo que no és, en compte de mostrarli la consideració deguda, la tractan establint la lley de rassas, y volentla fer servir no mes que com un element utilitari, s' desdenyen de franquejar las portas de 'ls seus locals de explotació á 'ls periodistas que escriuen en publicacions qu' ells creuen que no 'ls poden portar entradas: aqueixa classe d' empresas mercantilejan ab la premsa; la tenen com element de especulació y en últim resultat fan un agravi á la institució periodística, lo qual demostrarem plenament en un próxim article.

P. DE R.

Revista teatral

Granvia.—*El maestro de obras* se titula la sarsuela estrenada dimars en aquest teatro, 'ssent la lletra de don Lluís de Larra y música de 'l Mtre. Guillem Cereceda. No s' recomana 'l treball de 'l Sr. Larra per sa originalitat.

En otras obras hem vist tractar l' assumpto.

Pero en aquesta l' autor demostra coneixe 'l teatro y 'l públich preparant escenas que s' fan tot seguint simpáticas.

L' intervenció de mossen Fidel dona á la obra certa nova orientació que allunya l' idea de que 'l género xich sols viu de xulaperias y tipos repugnants.

Lo repugnant, lo que maleja 'l públich, no és lo género, no és lo treball de índole determinada; és lo mateix públich que consent y tolera ab sa presencia l' exhibició de certes escenas y tipos que constituheixen lo que s' ha donat per dir género xich, y mira ab indiferencia las que dintre 'l comú sentir se desrollan enmotlladas en un sentiment noble y generós.

A aquestas obras tindria 'l públich que donar protecció y aplausos.

Nosaltres creyem que s' ha iniciat un progressiu regenerador moviment, que 'ns ha de conduhir á la rehabilitació de la sarsuela.

El maestro de obras és una de las que contribuirán sens dupte á arribar á 'l pinácul de nostres desitjos y aspiracions.

La música de 'l Mtre. Cereceda també s' aparta de la vulgaritat establerta y acceptada per alguns compositors.

Apunta en ella un treball pensat que tendeix á arrodonir los personatjes y donar color á las escenas, excitant d' aquest modo l' atenció de 'l auditori.

Està escrita la partitura ab amplitud de base y fent gala de coneixements teòrics no gens comuns en la ciència d'orquestrar.

Si alguna cosa tinguéssim que dir, seria 'l que potser la perjudica l' exuberancia de sonoritat en lo metall. Però aixó casi 'ns atreviriam á dir és la idiosincracia artística de 'l aplaudit mestre.

Foren repetits la major part de números musicals, arribant á la tercera repetició un coro de 'l segon quadro.

A 'l final fou ovacionat lo músich, surtint á las taulas una infinitat de vegadas á rébrer los aplausos y aclamacions de 'l numerós públich que omplia 'l teatro.

Lo reputat pintor escenógrafo Sr. Chia presentá una decoració de magnífich efecte, representant lo Palau Real, 'l Campo del Moro y part de la estació de 'l ferrocarril de 'l Nort.

També fou aplaudit.

L' execució, de primera. Pocas vegadas surt en la primera representació tan rodona, equilibrada y perfecta.

Felicitem á 'ls autors y á la Empresa.—A DE LA FLORIDA.

Romea.—La funció á benefici de las simpáticas y aplaudidas actrius Srtas. Antonia y Emilia Baró, ha estat una de las mes concorregudas de la temporada. Las obras la *La filla de 'l mar* é *Indicis*, van obtenir molts aplausos y va donar reals á l' espectacle 'l distingit tenor don Jaume Casañas.

Hi va haver molts regalos.—Jo.

Ambigú Barcelonés.—En diversas ocasions hem parlat de companyias de pantomima á qual espectacle se ha desenvolupat entre las classes populars una decidida afició. Es de celebrar que siga aixís, puig com presentan obras que tenen interès y ab ellas logran apartar de altres lloch de diversió gens recomanable á 'l públich poch instruit, ó á lo menos á una part d' ell, és de aplaudir semblant reacció en certa classe de espectadors.

Una de las que han contribuït á semblant resultat és la *troupe* Onofri; pero com en lo tocant á mèrit també 'n té molt la de 'ls germans Ibañez que actualment treballa en lo popular Ambigú, 'ns plau ferho constar y per xó vam parlar de la inauguració y fem ressenya de las successivas funcions.

Ahir, día 4, 's representá tarde y vespre la magnífica pantomina dramática en tres actes y 12 quadros, titulada: *Armando de Kergaz* ó *el remordimiento de un malvado*, original de 'l artista Jordi Ibañez qui alcansá una verdadera ovació en lo paper de *Andrea*, com també la obtingueren lo célebre pierrot Ventura Ibanez, son germá Joseph y Mr. Pierre Smidt que foren estrepitosament aplaudits y las distingidas artistas Lola Ranchal y Celes Ibañez. També foren aplaudits los Srs. Parri-mond y Llanas.

Parlant de la pantomima *El terrible cazador*, de monsieur Smidt, direm que dit artista 's lluhí molt en son paper de protagonista, obtenint justos aplausos ell y tots los altres enterpretes.

Aquesta companyia té un altra atractiu, y és que la senyora Celes amenisa las funcions als intermedis en las quals canta *couplets* ab molta gracia.—A. P.

Tivoli.—Dissapte tingué lloch la primera funció de temporada per la companyia cómic-hírica que dirigeixen los Srs. Talavera y Ferrando y 'ls mestres Valls y Peydró, ab *La buena sombra*, *El Sr. Joaquín*, y el estreno de *Les barraques*, sarsuela en un acte y tres quadros, lletra de Eduard Escalante y música de 'l Mtre. Peydró.

Totas foren molt aplaudidas per la numerosa con-

rrerencia que omplia 'l teatro, especialment *Les barraques* que desde las primeras escenas se fa simpática per sa fidelitat en lo retrato de tipos y costums de la regió valenciana y per l' interès creixent de son desarrollo.

En lo número pròxim nos ocuparem detingudament de son mèrit.

—Concerts Euterpe. Primer de la temporada.—Devant de numerosa concurrència tingué lloch executant com posicions de valia.

La falta de temps nos priva d'ocuparnos de la estrenada que 's titula *La barretina*, lletra de mossen Cinto Verdagner y música de Francisco Laporta: ho farem en lo número vinent.

Fou aplaudida y demandada la repetició.

L' afany de seguros nous

Avuy se desperta l' afició á buscar la manera de que tothom se torni previsor, y és tanta per part de algú aquesta diligència, que si se seguien los seus consells potsé s' aniria massa lluny en lo camí de 'l seguro. Ara s' ha promulgat la llei d' accidents de 'l treball y ja hi ha periódich, eco de societats asseguradoras, que ab l' afany de crear novas formas, aboga per desarrollar lo seguro de accidents personals.

Partidaris com som de que l' home previngui tots los cassos que puguin durli perjudici privantli de guanyar-se 'l jornal de 'l qual depén sa subsistencia ó la de sa familia, sembla que hauríam de secundar la idea indieada per nostre company de premsa. No obstant, no podem ferho, perque trobem poch fonamentats los arguments que aduheix en pró de 'l seu ideal. Per' demostrar semblant falta de fonament, copiarem lo següent de un article que publica *Los Seguros*:

«La frecuencia con que ocurren accidentes y desgracias por una parte, la circunstancia de no tener que responder nadie en muchas ocasiones de tales desgracias por otra, y el hecho de que aún habiendo persona responsable, ésta no siempre es declarada tal por los Tribunales de justicia, son causa suficiente de que todos nos hallemos interesados en asegurarnos contra un riesgo que en todo momento nos amenaza y cuya consecuencia puede ser para nosotros, bien la muerte, quedando en el desamparo nuestras familias, bien una incapacidad para el trabajo, causante de que nos veamos imposibilitados de ganar nuestra subsistencia y la de los nuestros. Contra todos estos resultados de los accidentes personales, ofrece excelentes soluciones el seguro, y por esto en el extranjero se halla esta especialidad del mismo muy difundida.

»En España es poco conocida, como hemos dicho, pero se halla perfectamente al alcance de todos, porque respetables compañías españolas y extranjeras la practican.»

En lo transcrito hi ha varias ideas equivocadas. Prescindint de que no és vritat que no s' hagi de respondrer de las desgracias ó accidents personals, puig ab la llei sempre 's trobará qui és responsable, y convenient en que molts personas no ho averiguan per estalviar-se d' anar á 'ls tribunals de justicia, hem de manifestar que en Espanya existeix ja de fet lo seguro per aqueixa classe de accidents. No sols hi ha 'l seguro, sino 'l socorro que per nosaltres és preferible á aquell.

En efecte: totas las germanats pagan las malalties provinents de desgracia ó accident personal: ja tenim, donchs, probat que tothom que 'n siga soci cobra un subsidi en cas semblant, subsidi que pot sèr de alguna importancia, perque hi ha molts personas que són de tres montepíos y per lo tant tenen un socorro de nou pessetas diarias pe 'ls accidents personals; ben antes que aixó no 'ls pren lo dret de cobrar en altra mena de malalties. Molts germanats tenen impossibilitació ó invalides: y així 'l soci víctima de un accident personal no té necessitat de promóuer causa criminal á ningú per veure's auxiliat, rerque 'ls montepíos de que forma part li passen un violari que si ell és de mes de un monte será mes crescut que 'l seu jornal. Existeixen companyias de se-

guros de vida ab diferents combinacions per cas de defunció, y si bé és cert que a las personas de pocs recursos no 'ls és fàcil poguer pagar crescudas primas, per això preferim lo socorro mutu que aventatja a 'l seguro per no tenir gastos administratius ni necessitar ganancias per repartir dividendos a 'ls accionistas.

Pero pera 'ls pobres també hi ha medis de alcansar llegats en cas de mort: entre altrs societats tenim en Barcelona *La Unió defensora del Socorro mutu* que porta un gran consol a las familias de 'ls pobres en qualsevol cas de mort, tant si és a conseqüència de accident personal com per qualsevol altra causa. Y ja hem explicat en altrs números la utilitat de formar part de la secció de cas de mort de la mentada associació benèfica que tantas combinacions favorables té establertes.

No 's cansi, donchs, *Los Seguros* en implantar formas, ventajosas sempre, pero basadas en negoci, y procuri difundir la idea de pertènixer tothom, rics y pobres, a 'l mutalisme benèfic, no a 'l mercantil y privilegiat; puig si així ho fa, si be no treballarà 'n favor de 'ls especuladors de las desgracias ajenas, en cambi ferà un gran bé a la causa de la humanitat.

J. P.

Repertori de fora

Madrid.—Poca animació presentan los teatros, degut, sens dupte, a qu' estem a últims de temporada. Aixó y sols aixó és la causa de las pocas novedades presentadas.

D' una tant sols tinch de donar compte.

En la Sarsuela ha tingut lloch l' estreno de *El pregonero de Riosa* de Moreno Gil y de 'ls Srs. Taboada Steger y Fernández de la Puente.

Es llástima que passi 'l temps en composicions dramáticas tant escassas de novetat en son fondo, qui com lo Sr. Moreno Gil demostra possehir tantas y bonas condicions pera 'l teatro.

A mes de la falta d' originalitat, la obra sembla deixada de la ma de 'l bon gust respecte a 'ls xistes, que resultan atrevits y contraproduhents.

La música és altra cosa.

Es fresca é inspirada y a 'l mateix temps apropiada a 'ls personatjes y escenas.

Molt correcta l' orquestració.

La Srta. Arana cantá ab molt acert la romansa y tingué de repetirla a instancias de 'l públich.

Reculliren picaments de mans per son treball, a mes la Srta. Arana, 'ls Srs. Sigler, Ruiz de Arana y Guerra y demés que coadjuvaren a 'l bon resultat de la obra.

A 'l final, autors de la música y actors foren cridats a las taulas.—SELVA.

Reunions particulars

Societat coral Euterpe, de Clavé.—Ultimament s' han representat las sarsuelas *Las tentaciones de San Antonio* y *Lo que pasa en la Granvia*, a benefici de l' actor cómich Sr. Fuslvas que va lograr que la sala estigués plena y la safata també.

També s' han representat la joguina *A cà la modista*, que com de costum lográ fer riure de debo, com també la sarsuelete catalana *Lo cor*.

La familiar graciense.—En lo seu local edificat expressament per aquesta societat se va donar la primera funció ab lo drama catala *Un manresá de l' any vuyt* que alcansá forts aplausos, especialment a 'l acabar lo segon acte.

Lo representaren la Sra. Casajust y 'l Srs. Bertral, Mallorquí, Roma, Alcolea, Vilá, Abella y Llovet.

Foment de la Barriada de Caputxins.—S' ha posat en escena la sarsuela *La Mascota*, havent lograt aplausos los encarregats de son desemenyo per lo bon carinyo que demostraren en quedar be.—A.

Un joch nou, juguet cómich en un acte y en vers, original de D. Anton Portabella, estrenat la nit de 'l 21 de Maig en la Societat coral Euterpe, de Clavé.

Aquesta obreta és la primera que son autor ha escrit

y ab ella demostra condicions pera cultivar aquest género.

La versificació que emplea en lo llenguatge de *Un joch nou* és fàcil y correcta, y encara que l' argument se desarrolla ab certa languidés, fan l' obra distreta 'ls numerosos xistes que hi campejan y que la concurrencia escolta ab satisfacció.

Lo desemenyo, tractantse d' aficionats no 's podia esperar millor.—J. A.

Imp. de Ramón Pujol.—Tallers, 45, Barcelona.

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

❁ JUAN AYNÉ ❁

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

Calle de Roig, núm. 24.—BARCELONA

BANCO VITALICIO DE ESPAÑA

La Previsión y Banco Vitalicio de Cataluña

Compañías de seguros sobre la vida, reunidas

GARANTAS

CAPITAL SOCIAL.	Ptas.	15.000.000
RESERVAS.	"	9.800.634
Capitales asegurados desde la fundación de las compañías hasta 30 de Junio de 1898.	"	211.278.772'82
Pagado por siniestros, pólizas vencidas y otros conceptos hasta igual fecha.	"	14.471.501'55

Esta Sociedad se dedica a constituir capitales para la formación de dotes, redención de quintas y demás combinaciones análogas, rentas vitalicias inmediatas ó diferidas y seguro de capitales pagaderos a la muerte del asegurado.

REPRESENTACIONES EN TODA ESPAÑA

Domicilio social: Ancha, 64.—Barcelona

LA GRESHAM

Compañía inglesa de seguros de vida
fundada en Londres en 1848.

Oficina en Barcelona:

PLAZA DE CATALUÑA, 39